

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 27 marca 2019 r.,
sprawy T. T.
skazanego z art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w O.
z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego T. T. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego,**
- 3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. F. - Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 442,80 zł (czterystu czterdziestu dwóch złotych osiemdziesięciu groszy), w tym 23 % VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2017 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w O.:
I. uznał oskarżonego T. T. za winnego popełnienia czynów zarzuconych w pkt 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 i 27, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 279

- § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- II. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzuconych w pkt 3 i 4, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 282 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- III. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzuconych w pkt 10, 11, 12, 13 i 22, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;
- IV. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzucanych w pkt od 14 do 18, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 254a k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;
- V. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzuconych w pkt 19, 20, 25 i od 28 do 34, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- VI. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynów zarzuconych w pkt 21 i 24, stanowiących ciąg przestępstw i za to na podstawie art. 297 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;
- VII. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzuconego w pkt 23 i za to na podstawie art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- VIII. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek środka odurzającego;
- IX. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzuconego w pkt 26 i za to na podstawie art. 275 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
- X. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego karę łączną 6 lat pozbawienia wolności;
- XI. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek kompensacyjny.

Orzeczenie to zaskarżone zostało apelacją obrońcy oskarżonego:

- w części dotyczącej pkt I wyroku – co do czynu 6, 9 i 27, pkt II wyroku – co do czynu 3 i 4, pkt III wyroku – co do czynów 11, 12 i 22, pkt V wyroku – co do czynu 19, 20, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, pkt VI wyroku – co do czynu 21, 24, pkt X wyroku, pkt XI wyroku – w całości,
- w części dotyczącej pkt wyroku – co do czynów 1, 2, 5, 7, 8, pkt III wyroku – co do czynów 10 i 13, pkt IV wyroku – co do czynów 14, 15, 16, 17 i 18, pkt VII wyroku – co od czynu 23, pkt IX wyroku co do czynu 26 – w zakresie rozstrzygnięcia o karze i środkach karnych.

W rozbudowanym środku zaskarżenia podniesiono zarzuty:

- obrazy przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k.;
- błędu w ustaleniach faktycznych;
- rażącej niewspółmierności kary.

W następstwie tych zarzutów skarżący wniósł o:

1. zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od czynów zarzuconych w pkt 3, 4, 6, 9, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34;
2. wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat;
3. ewentualnie o zmianę wyroku przez wymierzenie oskarżonemu kar jednostkowych:
 - roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku);
 - roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt II wyroku);
 - 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt III wyroku);
 - 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt IV wyroku);
 - 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt V wyroku);
 - 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt VI wyroku);
 - miesiąca pozbawienia wolności (pkt VII wyroku);
 - miesiąca pozbawienia wolności (pkt IX wyroku),
 a w konsekwencji wymierzenie kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W apelacji zawarto także inny ewentualny wniosek – tj. o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2018 r., sygn. IV Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

We wniesionej kasacji obrońca skazanego podniósł zarzut:

1. rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego, mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to:

„a) art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. gdyż uzasadnienie Sądu II instancji nie czyni zadość wymogom w/w. przepisów albowiem brak rzetelnego ustosunkowania się do każdego zarzutów i wniosków apelacji oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionych w sprawie okolicznościach argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za zasadne, bądź też bezzasadne, a w szczególności:

- lapidarność uzasadnienia Sądu II instancji, pobieżna i skrótowa ocena wszystkich zarzutów apelacyjnych, w tym niesłuszna łączna analiza podniesionych zarzutów, bez uzasadnienia zasadności/niezasadności każdego z poszczególnych podniesionych przez obrońcę skazanego zarzutów apelacyjnych, w tym ogólne sformułowanie, że ocena wyjaśnień skazanego oraz zeznań świadków dokonana została swobodnie, a nie dowolnie,
- brak odniesienia się do zarzutu dotyczącego odmowy wiarygodności wyjaśnień skazanego, w tym przyznania się skazanego do niektórych czynów zarzucanych aktem oskarżenia, jego intencji i celu takiego działania, a powielenie jedynie twierdzeń Sądu I instancji w tym zakresie,
- brak dokładnej analizy i odniesienia się do zarzutu dotyczącego przyznania waloru wiarygodności zeznaniom S. S., w tym brak rozważenia dlaczego świadek chciał zaciągnąć kredyt w C.,
- brak dokładnej analizy zarzutu apelacyjnego dotyczącego odmowy waloru wiarygodności wyjaśnieniom skazanego i innych współoskarżonych w przedmiocie kradzieży rowerów (tj. czynów z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt. 6 i 9 aktu oskarżenia i czynu z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt. 22 aktu oskarżenia) i jednocześnie lakoniczne twierdzenie o wiarygodności zeznań M. J. w tym przedmiocie,
- brak analizy zarzutu z pkt. 27 aktu oskarżenia, tj. kradzieży 3 butli gazowych przez skazanego (czyn z art. 279 § 1 w zw. z art. 64 § 1 k.k. - uwaga SN), brak

uzasadnienia Sądu II instancji dlaczego zasadnym było przypisanie skazanemu odpowiedzialności za przedmiotowy czyn, skoro skazany przyznał się do wszystkich dokonanych kradzieży butli, a temu zdarzeniu całkowicie i jasno zaprzeczył, a dodatkowo brak świadków na potwierdzenie realizacji przez skazanego zarzucanego mu przestępstwa,

- b) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie wskazanych w apelacji zarzutów w przedmiocie wątpliwości dotyczących stanu faktycznego sprawy i odpowiedzialności skazanego za zarzucane mu aktem oskarżenia czyny, które winien wziąć pod uwagę Sąd I instancji, jak i Sąd II Instancji, a które występowały w niniejszej sprawie, co skutkowało rozstrzygnięciem sprawy przez Sąd I i II instancji na niekorzyść skazanego

w konsekwencji powyższego wydanie wyroku z pominięciem istotnych dla sprawy ujawnionych okoliczności faktycznych mających wpływ na rozstrzygnięcie i oparcie się na dowodach wyłącznie przemawiających przeciwko skazanemu.”

Z ostrożności procesowej obrońca podniósł nadto w pkt 2 kasacji zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. „art. 115 § 1 i 2 k.k. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd I instancji przy wymierzaniu wobec skazanego kary pozbawienia wolności wszystkich kwantyfikatorów stopnia społecznej szkodliwości zarzucanych skazanemu czynów, wskazanych w w/w. przepisie, a to rozmiaru wyrządzonej przez skazanego szkody, sposobu i okoliczności popełnionego czynu, wagę naruszonych obowiązków, motywację skazanego oraz rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia co miało istotny wpływ na treść orzeczenia oraz nieuwzględnienie przez Sąd II instancji z urzędu na zasadzie art. 440 k.p.k. okoliczności, iż utrzymanie wyroku Sądu I instancji byłoby rażąco niesprawiedliwe w stosunku do skazanego i tym sposobem naruszenia dyrektywy wymiaru kary z art. 53 § 1 i 2 k.k., tj. rażącą niewspółmierność kary do zarzucanych skazanemu czynów, w sytuacji gdy warunki i właściwości osobiste skazanego, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstw oraz stopień winy skazanego przy uwzględnieniu celu zapobiegawczego jak i wychowawczego kary, przemawiają za łagodniejszym wymiarem kary.”

Na zakończenie skarżący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz utrzymanego w mocy wyroku Sądu Rejonowego w O. w zakresie pkt I wyroku – co do czynów 6, 9 i 27, pkt II wyroku – co do czynów 3 i 4, pkt III wyroku – co do czynów 11, 12 i 22, pkt V wyroku – co do czynów 19, 20, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33 i 34, pkt VI wyroku – co do czynów 21 i 24, pkt IX wyroku, pkt X wyroku, pkt XI wyroku w całości i uniewinnienie skazanego od popełnienia zarzucanych czynów z pkt 3, 4, 6, 9, 11, 12, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, i 34,

ewentualnie:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz wyroku Sądu Rejonowego w O. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wbrew twierdzeniom autora kasacji i wagi podniesionych w niej zarzutów, kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Na wstępie zasadnym wydaje się poczynienie kilku uwag natury ogólnej: kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie, a zarzuty w niej podniesione nie mogą wprost kwestionować ustaleń faktycznych, bowiem kasacja może być wniesiona tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (czy to materialnego, czy procesowego), jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.); kasacja skierowana jest przeciwko orzeczeniu Sądu odwoławczego, a postępowanie kasacyjne nie jest postępowaniem, którego celem jest powtórna kontrola odwoławcza, dlatego też w toku tego postępowania, z założenia, nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary.

Odnosząc się bezpośrednio do stawianego w kasacji zarzutu obrazy art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k., stwierdzić należy, iż jest on niezasadny. Analiza podnoszonego uchybienia nieodparcie prowadzi do konstatacji, iż „posłużył” on *de facto* ponownemu wdaniu się w polemikę z prawidłowo dokonany

w sprawie ustaleniami faktycznymi. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podkreślił, że ocena wyjaśnień oskarżonego T. T., a także zeznań świadków: M. H., M. B., A. K., S. S., P. J., M. S. czy J. T. oraz osób pokrzywdzonych w sprawie, dokonana została swobodnie, nie zaś dowolnie, jak to sugeruje autor kasacji. Należy zgodzić się z twierdzeniem prokuratora z pisemnej odpowiedzi na kasację, który podkreślił, że „jeśli ocena sądu mieści się w granicach wyznaczonych dyspozycją art. 7 k.p.k., tj. zgodna jest z zasadami swobodnej oceny dowodów, to zbudowany na podstawie tak ocenionych dowodów stan faktyczny pozostaje pod ochroną wskazanego przepisu” (k.3 pisemnej odpowiedzi na kasację). Skarżący nie tylko nie wskazał jakich konkretnie uchybień w zakresie wskazań wiedzy, doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania miałyby dopuścić się Sądy obu instancji, ale jednocześnie nie wykazał, aby postępowanie Sądu Okręgowego, dokonującego weryfikacji oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd I instancji, było błędne.

Wbrew twierdzeniom obrońcy, skazany T. T. przyznał się do popełnienia czynu z pkt 27 aktu oskarżenia, tj. kradzieży 3 sztuk butli gazowych, co wprost wynika z protokołu rozprawy głównej z dnia 5 grudnia 2014 r. Na rozprawie tej skazany, po odczytaniu mu wyjaśnień z postępowania przygotowawczego w tym zakresie z k. 492 (tom III), podtrzymał je oświadczając, iż tak wyjaśniał (k. 2485/tom XIII).

Podnoszony przez obrońcę skazanego argument „braku rzetelnego ustosunkowania się do każdego z zarzutów i wniosków apelacji”, „lapidarność uzasadnienia Sądu II instancji, pobieżna i skrótowa ocena wszystkich zarzutów” jak i „niesłuszna łączna analiza” ich wszystkich, nie znajduje potwierdzenia w lekturze uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. Niejednokrotnie już Sąd Najwyższy zwracał uwagę, iż stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego poczynionych w wykonaniu dyspozycji art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości oceny dokonanej przez sąd I instancji. Jeżeli ocena ta jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, słowem - odpowiadająca całkowicie wymogom nałożonym przez art. 7 k.p.k., to wówczas sąd odwoławczy zwolniony jest od równie drobiazgowego odniesienia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości rzeczoną ocenę. W takim wypadku, zadawalające jest wskazanie głównych powodów nie

podzielenia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, LEX nr 512100). Jednocześnie o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, zaś o naruszeniu art. 457 § 3 k.p.k. – gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji, a więc wtedy, gdy sąd uznając zarzuty apelacji za zasadne lub niezasadne, nie wyjaśni swojego stanowiska, ewentualnie przedstawiona argumentacja będzie zawierała braki (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 roku, sygn. II KK 118/18, LEX nr 2508582). Nie sposób w rozpoznawanej sprawie uznać, aby Sąd Okręgowy w K. w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów podniesionych w apelacji albo nie wyjaśnił zajętego przez siebie stanowiska. Stanowisko obrońcy w tym zakresie, nie wpływa w żadnej mierze na dokonaną w postępowaniu apelacyjnym ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia, którą należy uznać za prawidłową i wyczerpującą oraz czyniącą zadość obowiązującej procedurze karnej.

Niezasadnym jest również zarzut obrazu art. 5 § 2 k.p.k. Przypomnieć należy, że wątpliwości występujące w sprawie należy uwzględniać na korzyść oskarżonego dopiero wówczas, gdy nie można ich rozstrzygnąć przy pomocy zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, ewentualnie przez kontynuowanie postępowania dowodowego. Dla zasadności tego zarzutu nie wystarczy więc zaprezentowanie przez stronę własnych wątpliwości co do stanu dowodów, ale konieczne jest wykazanie, że orzekający w sprawie Sąd rzeczywiście miał wątpliwości o takim charakterze i nie rozstrzygnął ich na korzyść oskarżonego.

O naruszenia tego przepisu można więc mówić wówczas, gdy sąd ustalając, że zachodzą nie dające się usunąć wątpliwości, nie rozstrzygnie korzyść oskarżonego, co w tej sprawie nie miało miejsca.

W zakresie ostatniego z podniesionych zarzutów, dotyczącego rażącego naruszenia prawa materialnego, a to art. 115 § 1 i 2 k.p.k., należy podkreślić, że podniesienie tego zarzutu byłoby dopuszczalne, gdyby skarżący wykazał, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu pominięto okoliczności

(lub okoliczność) wymienione w przywołanym przepisie lub wzięto pod uwagę okoliczności (lub okoliczność) w nim niewymienione. Utrzymywanie, że poszczególnym okolicznościom określonym w art. 115 § 2 k.k. przydano zbyt dużą lub zbyt małą rangę, mieści się w ramach zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, którego podnoszenie w kasacji jest w świetle art. 523 k.p.k. niedopuszczalne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2007 roku, sygn. II KK 28/07, LEX nr 280699).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 53 k.k. podkreślić należy, iż przepis ten nie zawiera unormowania stanowczego, zaś zawarte w nim dyrektywy i przesłanki podlegają ocenie w ramach swobodnego uznania sędziowskiego. Podważenie zatem ocen dokonanych w tej sferze, jak akcentuje Sąd Najwyższy w sprawie III KK 191/16, możliwe jest jedynie w ramach zarzutu rażącej niewspółmierności kary (art. 438 pkt 4 k.p.k.), nie zaś obrazy prawa materialnego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2016 roku, sygn. III KK 191/16, LEX nr 2157276).

Sąd odwoławczy w pełni podzielił trafność rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego co do wysokości orzeczonej wobec skazanego T. T. kary oraz przesłanek jakie legły u jej podstawy. Sąd wziął pod uwagę wcześniejszą wielokrotną karalność skazanego, w tym działanie przez niego w ramach wielokrotnej recydywy oraz jego decydującą rolę w ujawnionym przestępczym procederze; wymierzona skazanemu kara jest w pełni adekwatna do ujawnionego stopnia społecznej szkodliwości oraz stopnia winy T. T., a tym samym sprawiedliwa.

Na zakończenie podkreślić należy, że zarzut rażącej niewspółmierności kary nie ma charakteru samoistnego i o ile nie wiąże się rażącym naruszeniem prawa, mającym wpływ na treść orzeczenia, to nie może zostać uwzględniony w ramach postępowania kasacyjnego.

Chybiony jest również zarzut obrazy art. 440 k.p.k. W pełni zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w sprawie V KK 274/17, iż podniesienie w kasacji skutecznego zarzutu naruszenia art. 440 k.p.k. musi wiązać się z podaniem konkretnego uchybienia, niewskazanego w apelacji (nieobjętego jej zarzutami), którego nieuwzględnienie z urzędu i utrzymanie orzeczenia w mocy spowodowało jego rażącą niesprawiedliwość (postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2017 roku, sygn. V KK 274/17, LEX nr 2428824). W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca, bowiem zagadnienia poruszane w nadzwyczajnym środku zaskarżenia były już wyrażone w apelacji i jako takie podlegały pełnemu rozpoznaniu przez Sąd odwoławczy. Sięgnięcie po przepis art. 440 k.p.k. jest uzasadnione jedynie wówczas, gdy stan pożądaney sprawiedliwości orzeczenia nie może zostać osiągnięty w wyniku rozpoznania środka odwoławczego w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2018 roku, sygn. II KK 422/17, LEX nr 2495961).

Kierując się powyższym orzeczono, jak w dyspozytywnej części postanowienia.